

Ihon suojaaminen ja hoito kampaamo- ja kauneushoitoalan työssä

Kampaamo- ja kauneushoitoalan työssä on tärkeää ihon suojaaminen,

Sisällysluettelo

Märkätyö on tavallisin työperäisen ärsytysihottuman aiheuttaja. Märkätyön määrä on hyvä pyrkiä pitämään mahdollisimman vähäisenä ja märkätyöjaksot mahdollisimman lyhyinä. Asiakastyössä märkätyötä ei voida välttää, mutta esimerkiksi siivoamisessa voidaan suosia muita kuin märkiä menetelmiä. Märät työtehtävät tulisi pyrkiä jakamaan useamman työntekijän kesken. Kukin työntekijä voisi tehdä vuorotellen märkiä ja kuivia työtehtäviä siten, etteivät yksittäisen työntekijän märkätyöjaksot venyisi kovin pitkiksi.

Herkistävien kemikaalien, kuten hiusvärien, permanentti- ja vaalennusaineiden sekoittaminen ja rakennekynsimateriaalien käsittely on hyvä rajata omaan, muusta toiminnasta erillisiin työpisteisiin, joissa on pesumahdollisuus, helposti puhdistettavat pinnat ja suojakäsineitä helposti saatavilla. Roiskeita ja tahroja työpisteen pinnoilla ja pakkausten ulkopuolella vältetään ja jos niitä tulee, ne siivotaan heti pois.

Likaisille työvälineille järjestetään säilytyspaikka, eikä niitä vietä pois kemikaalienkäsittelytyöpisteestä. Kun puhdistetaan kemikaaleista sekoitusvälineitä ja pintoja, käytetään suojakäsineitä. Altistumista pölyäville persulfaatteja sisältäville vaalennusaineille voi vähentää sekoittamalla

vaalennuspulverin ja vetyperoksidin vetokaapissa tai käyttämällä pulverien sijasta nestemäisiä vaalennusaineita.

Ihon suojaaminen, puhdistus ja hoito

Ihon suojaaminen työn aikana

Suojakäsineet

Suojakäsineet ovat henkilönsuojaimia. Sopivien ja riittävästi suojaavien henkilönsuojainten hankkiminen työpaikalle on työnantajan lakisääteinen velvollisuus.

Käsineet puetaan puhtaisiin käsiin, sillä likaiselle iholle puettu käsine tehostaa lian imeytymistä ihoon. Jos puetaan kaksi käsinettä päällekkäin, kannattaa valita alimmaksi kooltaan iso käsine ja päällimmäiseksi sopivankokoinen käsine.

Hyvä suojakäsine on

- oikeankokoinen
- istuva ja mukava
- käsiteltäviltä aineilta riittävästi suojaava.

Märkätyössä käsineen on tärkeä olla tarpeeksi pitkävärtinen, jotta roiskeet kyynärvarsiin ja valuminen käsineen sisään voidaan estää. Taittamalla käsineen suu ulospäin voidaan estää veden valuminen käsineen pinnalta kyynärvarsien iholle.

Tiiviitä (eli vedenpitäviä) suojakäsineitä käytetään kaikessa märkätyössä ja käsiteltäessä kemikaaleja, kuten värjäys-, vaalennus- ja permanenttiaineita, pesu- ja hoitoaineita, hiusmuotoilutuotteita ja muita kosmeettisia tuotteita, kovettumattomia rakennekynsimateriaaleja ja ripsiliimoja. Tiiviit suojakäsineet hiostavat ihoa, joten niitä käytetään vain sen aikaa, kun on tarpeen. Tiiviin käsineen alle puettava ohut puuvillainen aluskäsine lievittää hiostamista.

Kampaamokemikaalien, rakennekynsimateriaalien ja ripsiliimojen käsittelyssä käytettävien tiiviiden suojakäsineiden pitää olla kertakäyttöiset. Käytön jälkeen kertakäyttökäsineet hävitetään. Niitä ei saa pukea uudestaan käteen tai käyttää

uudestaan nurinpäin käännettyinä. Rikkoutuneet käsineet vaihdetaan heti. Käsineet on osattava riisua niin, ettei tule ihokosketusta likaantuneeseen ulkopintaan. Käytetyt käsineet pudotetaan kannelliseen, polkimella aukeavaan jätteastiaan.

Kertakäyttöisiä suojakäsineitä Ei pueta uudestaan käteen eikä käytetä uudelleen nurinkäännettyinä tai pestyinä.

Ei-kertakäyttöiset talouskäsineen tyyppiset pitkävartiset vinyyli- tai kumikäsineet soveltuvat märkäsiivoukseen sekä pintojen ja välineiden puhdistamiseen.

Kemikaaleilta suojaaviksi käsineiksi tulee valita kemikaalinsuojakäsineiksi hyväksyttyjä CE-merkittyjä käsineitä. Näistä merkeistä voi tunnistaa kemikaalinsuojakäsineiksi hyväksytyt (Standardin EN 374-1 vaatimusten mukaiset) käsineet:

Henkilönsuojaimiksi luokiteltujen kemikaalinsuojakäsineiden ja terveydenhuollon käsineiden tiiviys on etukäteen testattu. Tästä huolimatta käsineissä saattaa olla valmistusvikana reikiä. Kuitenkin hyvälaatuisten käsineiden reikäisyys on niin pieni, ettei sillä ole juuri merkitystä terveeseen henkilön altistumiseen kampaamokemikaaleille.

Suojakäsineiden materiaalin valinta

Hiusväriaineet voivat imeytyä käsineisiin ja läpäistä ne käyttäjän huomaamatta. Paitsi itse värjääminen ja poispeseminen, myös juuri värjättyjen hiusten leikkaaminen altistaa väriaineille, jos työskennellään ilman suojakäsineitä.

Luonnonkumi-, nitrilikumi- tai polyeteenimuovikäsineet suojaavat paremmin kuin vinyyli- tai kumikäsineet. Nitrilikumiset kertakäyttökäsineet ovat suositeltavimmat käsineet hiusväriaineiden käsittelyyn.

Nitrilikumikäsineeseen työskennellessä tullut reikä huomataan yleensä helposti, koska se suurenee nopeasti halkeamaksi tai palkeenkieleksi. Vaalennusaineet

(ammonium- ja kaliumpersulfaatti) eivät todennäköisesti läpäise ehjiä käsineitä. Sen sijaan rakennekynsien teossa ja ripsien pidennyksessä käytetyt molekyyliältään pienikokoiset akrylaatit, metakrylaatit ja syanoakrylaatit läpäisevät useimpia käsinemateriaaleja nopeasti.

Nopeasti käsineitä läpäiseviä kemikaaleja kynsityössä ovat muun muassa etyyliakrylaatti, metyyliakrylaatti, etyyliakrylaatti, metyyliakrylaatti, etyyliakrylaatti ja hydroksietyyliakrylaatti. Näitä käsiteltäessä ehdotetaan käytettäväksi alla kertakäyttöisiä polyeteenimuovikäsineitä ja niiden päällä kemikaalinsuojakäsineiksi tarkoitettuja, nitrilikumista valmistettuja kertakäyttökäsineitä, tai neopreenikertakäyttökäsineitä kaksi käsineenä päällekkäin puettuna. Nämäkin käsineratkaisut suojaavat vain lyhytaikaisesti (parin minuutin ajan). Käsineet on vaihdettava tiuhaan.

Allergia käsineiden ainesosille

Suojakäsineet ovat käsi-ihottuman ehkäisyssä ratkaisevan tärkeitä, mutta toisaalta käsineet voivat myös aiheuttaa käsi-ihottuman.

Luonnonkumia ei suositella ensisijaiseksi suojainmateriaaliksi, koska se sisältää välitöntä allergiaa aiheuttavia luonnonkumiproteiineja (valkuaisaineita). Luonnonkumikäsineet on kuitenkin mahdollista valita siten, että niiden luonnonkumiproteiinipitoisuus on pieni. Tietoa käsineiden luonnonkumiproteiinipitoisuudesta voi saada käsinevalmistajilta tai vähittäismyyjiltä.

Sekä luonnonkumisissa että synteettisistä kumista (esimerkiksi nitrilikumista) valmistetuissa käsineissä on viivästynyt ihokosketusallergiaa aiheuttavia vulkanisaation kiihdyttimiä, joita kutsutaan kumikemikaaleiksi. Kumikemikaaliallergia on yksi tavallisimmista ihokosketusallergioista. Niin sanotut kiihdytinvapaat nitrilikumikäsineet (accelerator-free) eivät valmistajiensa mukaan sisällä kiihdyttimiä, ja sopivat siten kumikemikaaliallergisille. Kumikemikaaliallergian välttämiseksi kiihdytinvapaat nitrilikumikäsineet ovat suositeltavin valinta työpaikan nitrilikumikäsineiksi.

Luonnonkumikäsineitä ei pidä käyttää, jos työntekijällä tai asiakkaalla on luonnonkumiallergia, eli välitön allergia luonnonkumin valkuaisaineille. Vinyylimuovikäsineissä on myös omanlaisiaan ihokosketusallergeeneja, mutta allergia niille on harvinaisempaa kuin kumikemikaaliallergia.

Allergisen henkilön käyttöön on valittava käsiaineet, joissa ei ole hänelle allergiaoireita aiheuttavia aineosia.

Ihon puhdistaminen

Sormukset, rannekorut ja rannekello pitää ottaa pois ennen työpäivää, koska ne vaikeuttavat ihon puhdistamista ja niiden alle jää kemikaaleja ja vettä. Samoin pitkien kynsien ja rakennekynsien alle kerääntyy helposti likaa. Myös työvaatteisiin pitää kiinnittää huomiota. Sileät materiaalit, joista hiusten pätkät irtaavat helposti eivätkä tartu, ovat suositeltavia. Muutoin pahimmassa tapauksessa hius voi tunkeutua ihoon ja aiheuttaa paiseen.

Käsiä pestään ”niin vähän kuin mahdollista, mutta niin usein kuin tarpeen”. Jos kädet eivät ole näkyvästi likaantuneet, niitä ei välttämättä tarvitse joka kerta pestä ihonpuhdistusaineella. Toisaalta käsille joutuneet kemikaalit ja muu lika on syytä heti puhdistaa huolella pois.

Kun tiiviitä suojakäsineitä on käytetty pitkään, käsien bakteeripitoisuus on suurentunut. Tällöin kädet on hyvä pestä. Iho on puhdistettava työn päätyttyä, tarvittaessa myös ruokailu- ja kahvitauolle lähdetessä sekä aina ennen ja jälkeen WC:ssä käynnin. Kädet pestään ennen WC:ssä käyntiä, jotta työssä käsiteltyjä haitallisia aineita ei pääse intiimialueen herkälle iholle.

Käsienpesuaine valitaan siten, että sen pH on neutraali eli lähellä ihon normaalia pH:ta (5.5) eikä se sisällä hajusteita, väriaineita, liuotinaiteita tai hankaavia (kuorivia) aineosia. Ihon puhdistukseen voidaan saippuan asemesta käyttää ihovoidetta (soveltuvia emulsiovoiteita on muun muassa apteekkien perusvoiteiden joukossa) tai erityisiä voidemaisia pesuemulsioita.

Asiakkaille käytettyjä pyyhkeitä ei pidä käyttää käsien kuivaamiseen, koska ne voivat sisältää jäämiä hiusväreistä, shampoosta tai muista tuotteista. Pesun yhteydessä kostunut käsien iho on erityisen läpäisevä, jolloin pyyhkeestä iholle joutuvat aineet voivat tunkeutua ihoon ja aiheuttaa ärsytystä ja jopa herkistymisen. Käsien voimakas hankaaminen pesun jälkeen voi vaurioittaa sarveiskerrosta ja siten heikentää läpäisyestettä.

Ihon hoito

Käsien peseminen heikentää väliaikaisesti ihon suojaavaa talikerrosta. Jokaisen pesun jälkeen, tai vähintään työpäivän päättyessä, käytetään kosteusvoidetta ihon kunnon ylläpitämiseksi ja ihon korjausmekanismien toiminnan edistämiseksi.

Kosteusvoidetta levitetään kaikkialle käsiin ja myös kyynärvarsiin.

Työpaikan kosteusvoiteeksi valitaan hajusteeton ja tunnettuja tavallisimpia ihokosketusallergeeneja sisältämätön tuote. Voidetta pitäisi olla vähintään kahta laatua (vähärasvainen emulsio ja rasvaisempi voide), jotta työntekijä voi valita omalle ihotyypilleen sopivan.

Käsien ihon kunnosta on huolehdittava myös työn ulkopuolella. Jos iho tuntuu kuivalta, kosteusvoidetta voi illalla laittaa käsiin runsaasti ja sitten pukea puuvillaiset ohuet käsineet käteen, jotta voide imeytyy hyvin. Suojakäsineiden käyttö on suositeltavaa myös kotona, kun käsitellään esimerkiksi pesuaineliuoksia.

Jos käsi-ihottuma kuitenkin ilmaantuu

Jollei kampaajan tai kosmetologin työn tai opiskelujen aikana puhjennut käsi-ihottuma parane itsestään ihon suojaamisen parantamisen myötä vaan jatkuu viikkoja, on syytä hakeutua lääkärin vastaanotolle.

Käsi-ihottuman syyn selvittäminen, aiheuttajan välttäminen ja ihottuman alkuvaiheessa aloitettu hoito ehkäisevät ihottuman kroonistumista sekä vähentävät sairauslomien ja työtehtävien vaihdon tarvetta. Pitkään jatkunut käsi-ihottuma paranee hitaasti ja uusii helposti.

Jos aiheuttajia pystytään välttämään, ihottuma usein paranee, ellei se ole ehtinyt kroonistua. Käsi-ihottuman aiheuttajien selvittäminen on tärkeää jotta tiedetään, mitä välttää. Todettu allergian aiheuttaja kannattaa poistaa kokonaan sekä työssä että kotona käytettävistä tuotteista vaihtamalla tuotteet kyseistä allergeenia sisältämättömiksi.

Ihoa ärsyttävien tekijöiden vaikutusta pyritään välttämään tai ainakin vähentämään työtapojen muutosten sekä ihon suojauksen parantamisen avulla.

Tarkistuslista ihon suojaamisesta ja hoidosta

Tallenna lista omalle koneellesi. Printtaa se ja käy läpi yksin tai työtoveriesi kanssa. Täyttäkää lista yhdessä valitsemalla kyllä tai ei. Pohdi, miten korjaat listan avulla havaitsemiasi epäkohtia työympäristössäsi. Ryhdy toimiin epäkohtien korjaamiseksi.

Tarkistuslista kampaamoille

[Tarkistuslista kampaamoille](#)

Tarkistuslista kauneushoitoalalle

[Tarkistuslista kauneudenhoitoalalle](#)

Kysy lisää asiantuntijoiltamme

Kristiina Aalto-Korte

ylilääkäri

Sähköpostiosoite

kristiina.aalto-korte [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2292

Maria Pesonen

ylilääkäri

Sähköpostiosoite

maria.pesonen [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2239

Avainsanat

[hius- ja kauneudenhoitoala](#)

